

حرکت مجلات حوزه سلامت به سوی مدل انتشار مداوم (بیان دیدگاه)

زهرا کاظم‌پور^۱، حسن اشرفی ریزی^۲

بیان دیدگاه

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۷/۷

پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۷/۱۴

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۷/۱۵

ارجاع: کاظم‌پور زهرا، اشرفی ریزی حسن. حرکت مجلات حوزه سلامت به سوی مدل انتشار مداوم (بیان دیدگاه). مدیریت اطلاعات سلامت ۱۴۰۰؛ ۱۸ (۴): ۱۸۷-۱۸۵

مقدمه

امروزه بخش‌های مختلف سلامت شامل پیشگیری، تشخیص، درمان و توان‌بخشی، به اطلاعات روزآمد نیاز دارند و بخش زیادی از این اطلاعات توسط مجلات علمی منتشر می‌شود. در مدل سنتی انتشار مجلات علمی، مقالات در دوره‌های هفتگی، ماهنامه، دو ماهنامه و یا فصلنامه منتشر می‌شدند، اما این مدل دیگر پاسخگوی حجم زیاد انتشارات و امکان دسترسی سریع به آخرین یافته‌های علمی نیست. بنابراین، مدل نوین انتشار، یعنی مدل انتشار مداوم (Continuous Publication Model) در سال‌های اخیر پیشنهاد شده است. در این مدل، هر مقاله پس از سپری کردن فرایند داوری، فرایند انتشار را به سرعت طی می‌کند و به صورت آنلاین منتشر می‌شود (۱) و پژوهشگران نیاز ندارند منتظر آماده شدن بقیه مقالات شماره مورد نظر شوند. اغلب هر سال یک دوره با یک شماره و گاهی یک دوره و بدون شماره می‌باشد؛ در حالی که در مدل سنتی، کلیه مقالات یک شماره پس از آماده شدن به صورت یکجا و در موعد مقرر منتشر می‌شوند. در واقع، در مدل سنتی انتشار، مقالات تا زمان انتشار باید مدت زمانی را از دست بدهند و روزآمد بودن آن‌ها دچار مشکل می‌شود. در عین حال، در مدل انتشار مداوم، اغلب امکان افزایش تعداد مقالات برای انتشار نیز ممکن خواهد بود. بنابراین، با توجه به افزایش حجم پژوهش‌های سلامت و نیاز به انتشار آن‌ها در کمترین زمان ممکن، افزایش رقابت بین مراکز تولید علم (دانشگاه‌ها، کشورها) و نیز تلاش برای افزایش کیفیت محصولات مرتبط با سلامت، تقاضا برای دریافت آخرین یافته‌های علمی توسط متخصصان مراقبت سلامت و تلاش مجلات برای دریافت مقالات با کیفیت از کشورهای مختلف، استفاده از مدل انتشار مداوم در مجلات سلامت، ضرورت بیشتری یافته است. مدل انتشار مداوم در مجلات سلامت دارای مزایایی است که برخی از آن‌ها در ادامه آمده است.

کاهش فشار به مجلات علمی به دلیل افزایش حجم مقالات دریافتی: با توجه به افزایش پژوهش‌های سلامت، مجلات علمی با سرعت انتشار بیشتر می‌توانند تعداد مقالات بیشتری در هر شماره منتشر کنند. بنابراین، دست‌اندرکاران مجلات انعطاف بیشتری در انتشار مقاله هم به لحاظ زمانی و هم به لحاظ تعداد مقاله برای انتشار دارند.

انگیزه پژوهشگران برای انجام پژوهش: یکی از دلایلی که محققان را به سمت پژوهش و تداوم آن می‌کشاند، سرعت انتشار برون‌دادهای علمی آن‌ها با اهدافی مانند ترفیع، ارتقا، کسب شهرت، حل مشکل و... می‌باشد. طولانی شدن

فرایند انتشار مقالات علمی به ویژه پس از داوری، گاهی بی‌ربطی و بی‌انگیزه شدن پژوهشگران را به دنبال دارد. مدل انتشار مداوم، به دلیل گزارش سریع‌تر نتایج مطالعات، بسیار مورد توجه پژوهشگران می‌باشد.

افزایش سرعت انتشار موضوعات نو: در حوزه سلامت، روزآمد بودن و کیفیت نتایج پژوهش‌ها بسیار مهم است. مجلات علمی با مدل انتشار مداوم به دلیل سرعت در انتشار مقاله، روزآمد بودن و سرعت دسترسی به مقالات را تضمین می‌کنند. به عنوان مثال در پاندمی کووید ۱۹، مجلات معتبر جهانی مانند لنتس، در سریع‌ترین زمان ممکن نتایج پژوهش‌ها را منعکس می‌کردند؛ در حالی که در مجلات با مدل سنتی، روزآمد بودن تقریباً کمتر ممکن بود.

اولویت ارسال مقاله به مجلات با مدل انتشار مداوم: امروزه پژوهشگران ترجیح می‌دهند نتایج مطالعات خود را سریع‌تر منتشر نمایند و مدل انتشار مداوم، این تقاضای پژوهشگران را به راحتی پاسخ می‌دهد. بنابراین، آن‌ها در هنگام انتخاب مجله مناسب برای انتشار، مدل انتشار را به عنوان یک عامل مهم مد نظر قرار می‌دهند. برای دست‌اندرکاران مجلات، به دلیل سرعت انتشار احتمال این که پژوهشگران مقالات خود را به این نوع مجلات ارسال کنند، خیلی بیشتر است. بنابراین، تعداد مقالات دریافتی این نوع مجلات بیشتر خواهد بود و در این فرصت برای دست‌اندرکاران مجلات فراهم می‌شود که بهترین مقالات ارسالی را انتخاب و منتشر نمایند.

سرعت دریافت استناد مقالات: به دلیل افزایش سرعت انتشار مقالات در مدل انتشار مداوم، احتمال دریافت سریع‌تر استناد به مقالات آن مجله نیز بیشتر می‌شود. در عین حال، به دلیل افزایش سرعت دریافت استناد، احتمال افزایش سریع‌تر h-index مجله نیز بیشتر می‌شود.

مقاله حاصل تحقیق مستقل بدون حمایت مالی و سازمانی است.

۱- استادیار، کتابداری و اطلاع‌رسانی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده رسانه، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۲- استاد، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، مرکز تحقیقات فن‌آوری اطلاعات در امور سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

نویسنده طرف مکاتبه: حسن اشرفی ریزی؛ استاد، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، مرکز تحقیقات فن‌آوری اطلاعات در امور سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

Email: hassanashrafi@mng.mui.ac.ir

هستند. بنابراین، مدیریت و مدل انتشار این مجلات نیز باید متناسب با شرایط روز تغییر کند. امروزه مدل انتشار مدام به دلیل مزایای مختلف، به عنوان روشی پویا در انتشار مقالات علمی هم مورد توجه پژوهشگران و هم دست‌اندرکاران مجلات علمی واقع شده است؛ به صورتی که مجلات علمی سعی می‌کنند این نوع مدل انتشار را به کار گیرند. پیشنهاد می‌شود مجلات سلامت در صورت امکان با توجه به شرایط خود از این مدل انتشار استفاده کنند و معاونت پژوهشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی نیز بستر لازم برای این مدل انتشار را فراهم نمایند؛ هر چند مجلات سلامت به ویژه زبان فارسی به دلایلی مانند سیاست‌گذاری‌های نادرست ممکن است کمتر توان حرکت به این مدل انتشار را داشته باشند.

سرعت نمایه شدن مقالات مجله در پایگاه‌های اطلاعاتی: در مدل انتشار مداوم، مقالات مجلات سریع‌تر در پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی مانند PubMed، Scopus و Web of Science نمایه می‌شوند و امکان دسترسی سریع‌تر خوانندگان را به مقالات فراهم می‌آورند. در عین حال، مدل انتشار مداوم توان رقابت کشور را با کشورهای دیگر در تولید آثار علمی افزایش می‌دهد. **کمک به تسریع انجام مقالات ثانویه:** در فرایند پزشکی مبتنی بر شواهد، مطالعات ثانویه نقش بسیار مهمی دارند و مدل انتشار مداوم به سرعت انتشار مقالات علمی کمک می‌کند و بسیاری از این مقالات علمی، خمیرمایه اصلی تدوین مطالعات ثانویه است. بنابراین، متخصصان مراقبت سلامت با بهره‌گیری از مطالعات ثانویه، تصمیم‌گیری دقیق‌تر و قابل اعتمادتری برای بیماران خواهند داشت.

تضاد منافع

در انجام پژوهش حاضر، نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافی نداشته‌اند.

نتیجه‌گیری

امروزه مهم‌ترین بستر انتشار آخرین یافته‌های علمی، مجلات علمی

References

1. Ferraz de Campos FP. Continuous publication: changing the publishing model. *Autops Case Rep* 2018; 8(1): e2018017.

Moving Health Area Journals into Continuous Publication Model (A Commentary)

Zahra Kazempour¹, Hasan Ashrafi-Rizi²

Commentary

Abstract

Today, the field of health needs up-to-date information and a large amount of information is published by journals and it is an important platform for publishing the latest scientific findings. Accordingly, the publishing model of these journals must change according to new conditions. Continuous Publication (CP) model has been considered as a dynamic method in publishing articles due to various advantages for both researchers and those involved in journals; that being so, journals try to employ this publication model. Consequently, for reasons like reducing the burden on scientific journals due to increase of the volume of articles received, increasing researchers' motivation to conduct research, facilitating the rate of publication on new topics, elevating priority of sending academic articles to journals with CP model, increasing the speed of receiving citations, increasing the speed of indexing journal articles in citation databases, helping to conduct secondary articles, and easing the use of CP model in health journals, it has become more necessary.

Received: 29 Sep., 2021

Accepted: 06 Oct. 2021

Published: 07 Oct. 2021

Citation: Kazempour Z, Ashrafi-Rizi H. **Moving Health Area Journals to Continuous Publication Model (A Commentary).** Health Inf Manage 2021; 18(4): 185-7.

Article resulted from an independent research without financial support.

1- Assistant Professor, Library and Information Science, Department of Knowledge and Information Science, School of Media, Payame Noor University, Tehran, Iran

2- Professor, Medical Library and Information Science, Health Information Technology Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Address for correspondence: Hasan Ashrafi-Rizi; Professor, Medical Library and Information Science, Health Information Technology Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran; Email: hassanashrafi@mng.mui.ac.ir